

A kártérítési igény érvényesítésének lehetséges útjai

A munkajogi igények – így a kártérítési igények – érvényesítése több fórumon történhet, az alábbiakban részletezettek szerint.

I. Fizetési felszólítás

A munkáltató a munkavállalóval szemben a munkaviszonnyal összefüggő és a kötelező legkisebb munkabér háromszorosának összegét meg nem haladó igényét – írásba foglalt – fizetési felszólítással is érvényesítheti.

Az Mt. értelmében a munkáltató a munkavállalóval szemben a munkaviszonnyal összefüggő és a kötelező legkisebb munkabér [153. § (1) bekezdés a) pont] háromszorosának összegét meg nem haladó igényét fizetési felszólítással is érvényesítheti. A fizetési felszólítást írásba kell foglalni.¹

¹ Mt. 285. § (2) bek.

II. Levonás

Az Mt. értelmében a munkabérből való levonásnak jogszabály vagy – levonásmentes munkabérrészig – végrehajtható határozat alapján van helye.² A munkáltató a munkavállalóval szemben fennálló követelését a munkabérből levonhatja:

- a munkavállaló hozzájárulása alapján a levonásmentes munkabérrészig,
- ha az előlegnyújtásból ered.³

A fentiekből látható, hogy a munkáltató kizárólag a fenti esetekben jogosult és köteles a munkabérből levonást eszközölni és azt – amennyiben nem a munkáltató a jogosult – a jogosultnak megfizetni.

Levonásmentes munkabérrész az öregségi nyugdíj legalacsonyabb összegének megfelelő rész.

² Mt. 161. § (1) bek.

³ Mt. 161. § (2) bek.

III. Beszámítás

Az Mt. 31. § alapján a Ptk. beszámításra vonatkozó szabályai a munkajogban is alkalmazandók. A beszámítás a pénztartozás teljesítésének egyik módja, amely alapján a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló lejárt pénzkövetelését a jogosulthoz intézett egyoldalú nyilatkozattal a fennálló pénztartozásba beszámíthatja. A beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek.

Az Mt. alapján a levonásmentes munkabérrel szemben beszámításnak nincs helye.⁴ A fenti szabályból következik, hogy beszámítás csak a levonásmentes munkabérrészt meghaladóan lehetséges. Beszámítani kizárólag munkaviszonyból származó követelést lehet, vagyis csak lejárt, a munkabérfizetési kötelezettség esedékességének időpontjában már esedékessé vált munkáltatói követelés beszámítására van lehetőség. Fontos azonban, hogy a szándékosan okozott kár megtérítésére irányuló követeléssel szemben nincs helye beszámításnak.

⁴ Mt. 162. §

IV. Bírói út

A fentiekből látható, hogy a kártérítési igény érvényesítésére lehetőség van peres eljárás nélkül is. A feleknek továbbá a fentiekén túl biztosított a peren kívüli megegyezés is, amely hiányában bírósági úton történő igényérvényesítési és ezen belül bírósági közvetítő előtti megállapodással történő vitarendezési lehetőséggel is élhetnek a felek. A munkavállaló és a munkáltató a munkaviszonyból vagy a vonatkozó törvényből származó igényét bíróság előtt érvényesítheti.

Az Mt. akként rendelkezik, miszerint a munkavállaló és a munkáltató a munkaviszonyból vagy az e törvényből származó, a szakszervezet, az üzemi tanács az e törvényből vagy kollektív szerződésből, vagy üzemi megállapodásból származó igényét bíróság előtt érvényesítheti.

„A munkáltató mérlegelési jogkörében hozott döntésével szemben igény abban az esetben érvényesíthető, ha a munkáltató a döntésének kialakítására irányadó szabályokat megsértette”.⁵

⁵ Mt. 285. § (3) bek.

A munkajogi igény érvényesíthetősége a polgári jogi igénnyel szemben 3 év alatt évül el. Azonban fontos hangsúlyozni, hogy a személyiségi jogsértéssel összefüggő sérelemdíj megfizetése iránti igény érvényesítése a polgári jog szabályainak megfelelően 5 év alatt évül el.⁶

Fontos, hogy a munkavállaló kötelezettségszegése miatt alkalmazott munkáltatói jogkövetkezéssel szembeni igényérvényesítés érdekében a keresetlevelet a munkaügyi bírósághoz a munkáltatói jognyilatkozat közlésétől számított 30 napon belül lehet előterjeszteni.⁷ A keresetlevél beadására nyitva álló határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha azt legkésőbb a határidő utolsó napján postára adták. Az igényérvényesítő igazolással élhet a mennyiben a keresetlevél beadására nyitva álló határidőt elmulasztja, azonban 6 hónap elteltével az igény nem érvényesíthető.⁸

⁶ Mt. 286. § (1) – (2)

⁷ Mt. 287. § (1) bek. c)

⁸ Mt. 287. (4) bek.